

v Římě, 30. listopadu 2003

VÁNOČNÍ POSELSTVÍ MAGISTRA ŘÁDU

Milí bratři a sestry,

jak se blíží Vánoce a Nový rok, cítí člověk touhu předat poselství Pokoje všem členům Rodiny a jakožto Rodina sv. Dominika také celé Církvi a světu. Spolu s mnoha dalšími důvody, pro něž musíme Bohu děkovat, oslavíme 22. prosince další výročí potvrzení Řádu Honoriem III. r. 1216.

Každý rok do Santa Sabiny dorazí mnoho – a to krásných – vánočních pozdravů. Rád bych využil tohoto místa, abych několik „vánočních pohlednic“ poslal i já vám. V každé z nich bych chtěl popsat výjevy plné života. Objevily se náhle jako nádherná poupata roku 2003, který byl zároveň rokem tragickým a plným stínů smrti.

Mnozí z vás mohli na stránkách IDI číst záznamy z mých cest. Je však pravdou, že tyto zprávy mají svá omezení. Není tu dost prostoru, kde bychom se mohli sdílet víc do hloubky, kde bychom mohli déle meditovat nad výzvami, závěry a učením: „co jsme slyšeli, co jsme na vlastní oči viděli, na co jsme hleděli a čeho se naše ruce dotýkaly, to zvěstujeme: Slovo života. Ten život byl zjeven, my jsme jej viděli, svědčíme o něm...“ (1 Jan 1, 1-2)

Rád bych spolu s vámi přinesl tyto láskyplné dary k jesličkám, kde se narodilo Vtělené Slovo. Tyto „pohlednice“, tato prostá vyobrazení dominikánského života ve světě zcela jistě neobsáhnou veškerý náš život a poslání, ale určitě je naznačují. Každý dar, každé poselství vyjadřuje touhu, milost a naléhavou prosbu: „Všechnu svou starost vložte na něj, neboť mu na vás záleží.“ (1 Petr 5, 7) Když píšete tyto řádky, vybavují se mi výjevy z uplynulého roku a já zároveň svěřuji život a poslání Řádu, který tyto nepatrné dary symbolizují, Božímu děťátku.

V únoru jsem v „Calerueze“ (na Filipínách) mohl říci, že se způsob, jakým Dominikánská rodina, zastoupená všemi větvemi Řádu, v této oblasti spolupracuje, osvědčil. Byly zde schváleny Směrnice Rady dominikánských představených oblastí Asie a Oceánie. Z naší tradice víme, že to, co je „charismatické“, neodporuje tomu, co je „instituční nebo právní“, naopak – tyto přístupy se setkávají a vzájemně provázejí. Poslání potřebuje prostor pro dialog, komunikaci, analýzu a povzbuzení! Hledejme tedy takový prostor beze strachu a snažme se mu dát právní rámec, abychom zajistili a prohloubili spolupráci při uskutečňování našeho poslání. Kéž nový rok potvrdí správnost našeho rozhodnutí obnovit a posílit pouta Řádu v oblasti Asie a Oceánie.

V tomtéž měsíci jsem spolu s bratrem Quiricem Pedregosou odjel do Vietnamu. Kolik mám na něj vzpomínek! Možná jedním z darů, které můžeme Božímu dítěti nabídnout, je život a poslání dominikánských laiků v této zemi. Je jich přibližně 70 000. Jsou dědici dávných sdružení, jejichž existence byla stvrzena i prolitím krve. Kéž nám Vánoce pomohou objevit moc a sílu Dobré Zprávy i tam, kde je evangelizace velmi obtížná.

V březnu jsem se ve Varšavě setkal s velkou skupinou bratří (zúčastnilo se také několik sester). Mezi přítomnými byli: zástupce vikáře a členové rady generálního vikariátu baltských zemí, provinciál Polské provincie a členové provinční rady i provinční vikář Běloruska, provinciál Francie a vikář i člen rady Vikariátu Dacie (Skandinávie), generální vikář Ruska a Ukrajiny a rada tohoto vikariátu, asistent pro střední a východní Evropu a asistent pro západní Evropu. Náš úkol? Zabývat se životem a posláním Řádu v zemích, které tvořily součást bývalého Sovětského svazu, a také výzvami, jež tu vyvstaly. Chtěli jsme především společně zhodnotit budoucnost generálního vikariátu baltských zemí. Všichni jsme byli obohaceni růzností názorů, plodným a upřímným dialogem – potvrdily a posílily se tím i život a poslání tohoto vikariátu! Je to více než dva roky, co působím ve službách Řádu jako magistr, a nyní už mohu lépe pochopit, proč bratr Damián a bratr Timothy tolik zdůrazňovali nutnost nalézt a rozlišit procesy a prostory vhodné pro dialog a vzájemnou spolupráci mezi různými entitami Řádu. Člověk by si mohl někdy myslet, že by bylo jednodušší zadat pokyny, „v rámci ctnosti poslušnosti“ rozmnožit příkazy a nařízení ... Neušetrilo by nám to čas a námahu? Ne! Zdání klame. Musíme zajistit kontemplativní rytmus našich diskusí, a to i tehdy, když jsou tyto občas na nějakou dobu odloženy. V Řádu stále rezonují slova Humberta z Romaně, která jsou plamenně vepsána do stanov mnišek a bratří: „Dobro společně ochotně přijímané se rychle a snadno šíří.“ (LCO č. 6 a LCM č. 7) Kéž nás tyto svátky inspirují k tomu, abychom našli nové formy spolupráce mezi bratry a mohli tak posílit působení Řádu ve východní Evropě.

Návštěva Jeruzaléma v doprovodu bratra Dominiquea Renouarda nám, kromě kontaktu se smutnými výsledky rostoucí spirály násilí ve Svaté zemi, také umožnila ponořit se na několik dní do všedního života komunity naší Biblické a archeologické školy. Přestože bratři žijí v samém centru nesnází způsobených touto situací, byl jsem překvapen jejich zápletem pro práci, studium a výuku biblistiky ve stopách bratra Marie-Josefa Lagrange. Jak radostné bylo zjištění, že jsou stále ještě schopni vytvářet nové projekty, aniž by plakali po lepších časech, aniž by se nechali paralyzovat nejistotou a násilím, které je obklopují a jimž musí každý den čelit! Naše modlitba v betlémské bazilice, ve městě, které je vlastně obléhané, se stává stejně skutečnou a vroucí jako nový pohled na Vánoce. Přejí Komunitě sv. Štěpána prvomučedníka jen to nejlepší! Vaše přítomnost v zemi, jež spatřila Ježíšovo narození, v nás všech vzbuzuje lásku ke Slovu, které studujeme, kontemplujeme, vyznáváme a kážeme.

5. dubna jsem spolu s bratry Dominiquem Renouardem, Philippem Le Blancem a Guy Mussym navštívil sídlo Spojených národů v Ženevě. Nádhera impozantní Haly Francisca de Vitoria, symbolu hlásícího se ke známému řeholníkovi, pokládanému za „otce mezinárodního práva“, na nás udělala dojem. Ještě téhož dne jsme se na téměř hodinu setkali se Sergiem Vierou de Mello, tehdejším vysokým komisařem Spojených národů pro lidská práva. Sergio studoval filozofii ve Fribourgu. Podělil se s námi o několik vzpomínek na své dominikánské profesory. Ústředním tématem, o němž jsme hovořili a jemuž se nedalo vyhnout, byla situace v Iráku a nebezpečí, která se dala předvídat a jimž bylo možné předejít (nebezpečí, jež se později stala krutou realitou). Sdílel s námi naše obavy a svěřil se nám se svými projekty a očekáváními. Nemohli jsme tehdy tušit, že o něco později, 23. května, bude pan de Mello jmenován zvláštním vyslancem tajemníka Spojených národů pro Irák. 19. srpna byl při bombovém útoku na úředníky OSN v Bagdádu zabit. Ježíši, náš Pokoji, přijmi Sergia Vieru de Mello do života věčného.

Během návštěvy anglické provincie, při níž mě doprovázel bratr Dominique, jsem prožíval chvíle hlubokého bratrského sdílení. Bratři zde s radostí a oddaností pracují v různých oblastech

apoštolátu. Kéž by se naše návštěva v leicesterském vězení 8. dubna stala srozumitelným symbolem Vánoc. Provázel nás zde bratr Tony Rattigan. To, co na mne zapůsobilo, nebyla ani tak tíživá a chmurná atmosféra, jakou si lze představit v jakémkoli vězení, ale blízkost a vlídnost, již mnozí tamní trestanci vůči Tonymu, vězeňskému kaplanovi, projevovali... Tento úzký vztah je jasným znamením práce, kterou zde náš bratr, jdoucí ve šlépějích soucitu Dominika z Caleruegy a Kateřiny ze Sieny, vykonává. Budu o těchto svátcích na bratra Tonyho a jeho svěřence vzpomínat. „Jděte, zvěstujte..., co slyšíte a vidíte: Slepí vidí, chromí chodí, malomocní jsou očišťováni, hluchí slyší, mrtví vstávají, chudým se hlásá radostná zvěst“ (Mt 11, 4-5).

Vizitace australské provincie ve společnosti bratra Quirica Pedregosa zahrnovala návštěvu pěti různých zemí: Austrálie, Papuy Nové Guiney, Šalamounových ostrovů a Nového Zélandu. Nosím v srdci každé setkání a každý rozhovor, jež se během měsíce této kanonické vizitace (8. června - 6. července) uskutečnily. Na ostrově Loga (Šalamounovy ostrovy, diecéze Gizo) žijí v různých domech pomocný biskup – náš bratr Chris Cardone –, komunita Sester dominikánek východní Austrálie a Šalamounových ostrovů a naši bratři. Jednoho nedělního večera, 29. června, jsme zažili velmi intenzivní a hluboké setkání se sestrami této komunity a dalšími misionáři. Sestry při diskusi o velmi citlivých, složitých a zcela konkrétních tématech prokázaly svou upřímnost a otevřenost. Velmi na nás zapůsobila víra těchto sester, se kterou – nikoli se zatajováním svého utrpení způsobeného jistými okolnostmi, nýbrž s řeholní vyzrálostí – našly odvahu se ptát! Kolik moudrosti může být nabídnuto v otázkách! Někdy nesrovnatelně více než v mnoha odpovědích! Ještě jednou vám, mé sestry, děkuji! Kéž nám Vánoce pomohou hledět dopředu, neboť On se v Oceánii právě chystá učinit něco docela nového – a už to raší (srov. Iz 43, 19).

Působení Řádu v Koreji má srdečnost a sílu mládí. Sestry misionářky sv. Dominika sem dorazily r. 1984 následovány ostatními větvemi Řádu. A zvláštní vánoční přání? 12. července jsme v klášteře Matky Boží sdíleli celý den s korejskou Dominikánskou rodinou. Ranní slavení eucharistie a odpolední slavnostní setkání se konalo v prosté, rozzářené klášterní kapli. „Jaké dobro, jaké blaho tam, kde bratři bydlí svorně!“ (Žl 133, 1). Nechť tyto svátky znějí krásnými pochodovými rytmy, které během liturgie a tohoto bratrského setkání vyluzovaly mnišky ze svých korejských bubínků. Klaňme se Králi, který přichází, Pánu, jenž se přibližuje!

Během prvních zářijových dní jsem spolu s bratrem Pedrem Luisem Gonzálem navštívil portugalskou provincii. Seznámili jsme se zde se všemi komunitami bratří a třemi kláštery mnišek. Návštěva fatimské svatyně 4. září byla nezapomenutelná. 6. září se v Lisabonu konalo setkání Dominikánské rodiny. Zúčastnila se ho velká skupina dominikánských bratří a sester. Během nádherné a velmi dobře připravené eucharistické liturgie složily dvě členky kongregace Sester dominikánek sv. Kateřiny ze Sieny do rukou generální představené sliby poslušnosti. Nechť je mezi námi o Vánocích takové smýšlení jako v Kristu Ježíši. Ačkoli měl božskou přirozenost, sám sebe se zřekl a stal se jako jeden z lidí, byl poslušný až k smrti (srov. Flp 2, 5-8).

Od 10. do 19. září se v Calerueze konala duchovní cvičení kontemplativních mnišek Španělska. Zde mě doprovázeli bratři Pedro Luis a Manuel Merten. V IDI (č. 415 – říjen 2003) jste se o těchto dnech mohli dočíst. Chtěl bych se s vámi toliko podělit o svoji osobní zkušenost. Vše je uchováno v srdci! Nyní dovoďte, abych vám něco řekl: s odkazem na starou královskou listinu danou převorkám kláštera jsem zúčastněné mnišky oslovoval „Señoras de Caleruega“ a rozšířil

tak dávné privilegium na všechny – a skutečně z nich po deset dní byly „Señoras y Dueñas de Caleruega“! Rád bych s upřímnou vděčností poslal „vánoční pohlednici“ každé z přítomných mnišek, jejich komunitám a klášteru sv. Dominika. Vánoční pohlednici bych chtěl zaslat zejména sestře Marii Luz Franco Payo, sestře Marii Immaculátě Franco a sestře Guadalupě Jiménez, představeným tří federací mnišek ve Španělsku. Za jejich přítomnosti jsem se na exerciciích utvrdil v přesvědčení, že podobné iniciativy nesou bohaté plody bratrského přátelství. Na závěr posílám pozdravy všem kontemplativním komunitám Řádu. Kéž tajemství Ježíšova narození inspiruje všechny kláštery mnišek sv. Dominika k nalezení vlastních kořenů ve skryté prostotě Betléma!

V říjnu jsem během kanonické vizitace v Chile mohl pozorovat, jak určité projekty, pojaté jako priority, mohou provincii (v tomto případě generálnímu vikariátu) vdechnout život. Žije zde třináct bratří z různých komunit, kteří naježdí 400 kilometrů týdně (mezi Chillánem a Santiagem), aby se jako přednášející střídavě podíleli na kurzu „Diplomado de Teología“. Kurzy probíhají v obou městech zároveň. Kéž nás Boží dítě stále povzbuzuje k tomu, abychom radostně kráčeli s myslí upřenou k tajemství Spásy!

Zatímco vám píšete tato vánoční „poselství“, dostávám zprávy od bratří, kteří v Addis Abebě, hlavním městě Etiopie, zakládají novou komunitu. Přijali pozvání tamní biskupské konference, jež požádala Řád, aby zde založil katolickou univerzitu. Tuto komunitu, která byla z počátku pod přímou jurisdikcí magistra Řádu, tvoří pět bratří z filipínské provincie. Kéž nám Bůh v této nové době pomáhá budovat Církev a Řád jako rodinu. Takový její obraz totiž ve skutečnosti zdůrazňuje péči o druhé, solidaritu, vřelost lidských vztahů, přijetí, dialog a víru (srov. *Ecclesia in Africa* č. 63).

Moji milí bratři a sestry, až se k vám dostanou tyto pozdravy, které vám posílám z Říma a „z tolika různých krajin“..., budu už spolu s bratry Joao Xerrim a Quiricem Pedregosou v Peru. Budeme na vás pamatovat v přítomnosti našich blahoslavených a svatých: Martina de Porres, Jana Maciase, Růženy z Limy, Anny od andělů...

Až se k vám dostanou tyto „vánoční pohlednice“, vzdejte spolu se mnou díky Bohu za tato znamení života, která září jako betlémská hvězda vprostřed hlubokých temnot.

Veselé Vánoce! Kéž nám rok 2004 přinese mnoho pravdivého – dobrého a krásného, přicházejícího od Boha! Necht' se my všichni, synové a dcery sv. Dominika, staneme tvůrci pokoje, abychom mohli být nazýváni Božími dětmi, aby se nám dostalo požehnání.

Fr. Carlos A. Costa, OP
magistr řádu

IDI 03/194
přeložila Dita Zdislava Haráková